

ციფრული ეკონომიკა და ევროკავშირის ინიციატივა საინვესტიციო გარემოს გაუმჯობესების თვალსაზრისით

თამარ აბუაშვილი
სტუ-ს ასოცირებული პროფესორი

ნინო ბენდიანიშვილი
სტუ-ს დოქტორანტი

რეზიუმე

თანამედროვე პერიოდში დიდ მნიშვნელობას იძენს კრეატიული საქმიანობა, რაც დაკავშირებულია ციფრულ ეკონომიკასთან. განსაკუთრებით აღსანიშნავია შემოქმედებითი დისტანციური სახის მოღვაწეობა ორგანიზაციებსა თუ საერთაშორისო დონეზე. მაგალითად, განსაკუთრებით ბოლო პერიოდში, განვითარდა და დაიხვეწა ელექტრონული ხელმოწერა, SMS კოდებით დისტანციური ხელმოწერა, ელექტრონული დოკუმენტბრუნვის სხვადასხვა პროგრამა და სხვ. ნებისმიერ საკითხს ან საგანს შეიძლება მივუდგეთ კრეატიულად. ბოლო პერიოდში გაზრდილია დისტანციური წარმოებისა და მომსახურების სექტორები. რა თქმა უნდა, ციფრული ეკონომიკა ქმნის ეკონომიკურ სარგებელს. თუმცა, აგრეთვე უზრუნველყოფს არამატერიალურ ღირებულებებს და მდგრად განვითარებას, რომელიც ადამიანზე არის ორიენტირებული.

ბიზნესს ევროკავშირის ერთიან ბაზართან ვაჭრობა ესაჭიროება. ციფრული ბაზრების ჰარმონიზაცია არის ევროკავშირის ერთ-ერთი ძირითადი პოლიტიკური შედეგი. ევროკავშირის მხარდაჭერა ამ სფეროში ხორციელდება ინიციატივის **EU4Digital** საშუალებით. EU4Digital მიზანია ევროკავშირის ერთიანი ციფრული ბაზრის გაფართოება აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში. ეს ყოველივე ხორციელდება ციფრული ეკონომიკის და მეტი სამუშაო ადგილის შექმნის, **ინვესტიციების** და ბიზნესის მხარდაჭერის მიზნით.

საკვანძო სიტყვები: ციფრული ეკონომიკა, ერთიანი ციფრული ბაზარი, ევროკავშირის ინიციატივა, ინვესტიციების მოზიდვა.

DIGITAL ECONOMY AND THE EU INITIATIVE TO IMPROVE THE INVESTMENT ENVIRONMENT

Tamar Abuashvili,
Nino Bendianishvili

RESUME

In the modern period, creative activities related to the digital economy are gaining great importance. Especially noteworthy is the creative remote work in organizations or at the international level. For example, especially in the recent period, electronic signatures, remote signatures with SMS codes, various electronic document management programs, etc. have been developed and refined. Any issue or subject can be approached creatively. Recently, the remote manufacturing and service sectors have increased. Of course, the digital economy creates economic benefits. However, it also provides intangible values and sustainable development that is human-centered.

Businesses need to trade with the EU single market. The harmonization of digital markets is one of the main political outcomes of the European Union. EU support in this area is provided through the EU4Digital initiative. EU4Digital aims to expand the EU single digital market in the Eastern Partnership countries. All of this is done to support the digital economy and more jobs, investment and business.

Keywords: Digital economy, Single digital market, EU initiative, Investment attraction.

ციფრული ეკონომიკა უახლოეს მომავალში მოიცავს მსოფლიო ეკონომიკის დიდ ნაწილს. მონაცემები ციფრული ფორმით სწრაფად, ზუსტად და ეფექტურად ვრცელდება, რასაც უზრუნველყოფს ციფრული მედიის (ინტერნეტი, მობილური ტელეფონები და შეგროვების ყველა სხვა საშუალება) გაჩენა, ინფორმაციის შენახვის, ანალიზის და მიწოდების შესაძლებლობა.

„მომავლის დამპყრობლები გონების დამპყრობლები არიან“ (უისტონ ჩერჩილი). ასე, რომ ციფრული ეკონომიკა მომავლის ეკონომიკაა. საზოგადოდ, „ციფრულიზაციის“ პროცესი, როგორც წესი, გაგებულია, როგორც სოციალურ-ეკონომიკური გარდაქმნა, რომელიც იწყებს ციფრული მასის დანერგვას და ათვისებას. მთელ ამ პროცესს განსაზღვრავს მიკროელექტრონიკის და ზოგადად ტექნიკური პროგრესი, რაც ციფრულიზაციის განვითარების ბუნებრივი ეტაპია.

ცოდნასა და უნარ-ჩვევებთან დაკავშირებით, **ბიზნესს ევროკავშირის** ერთიან ბაზართან ვაჭრობა ესაჭიროება. სავაჭრო-სამრეწველო პალატის მიერ, ევროკავშირის ხელშეწყობით, შეიქმნა DCFTA-ს ექვსი ცენტრი. ეს ცენტრები არა მხოლოდ ინფორმაციას აწვდიან ევროკავშირის რეგულაციებსა და სტანდარტების ევშესახებ, არამედ ატარებენ ტრენინგებს და იძლევიან ინფორმაციას კარგი პრაქტიკის შესახებ. შედარებით ახალია, Enterprise Georgia-ს მიერ შემოთავაზებული ონლაინ ტრენინგი საერთაშორისო ვაჭრობის საფუძვლების შესახებ. [1]

EU4Digital ინიციატივის ძირითადი პროგრამაა ევროკავშირის მიერ დაფინანსებული სამხრეთ-აღმოსავლეთი ევროპის „EU4Digital: ციფრული ეკონომიკის და საზოგადოების მხარდაჭერა აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნებში“ (2019-2022), რომელიც მხარს უჭერს ციფრულ ეკონომიკას ევროკავშირის ნორმების და პრაქტიკის შესაბამისად. ასევე ახორციელებს ევროკავშირის მხრიდან მთელი ციფრული სფეროს მხარდაჭერას რეგიონში. პროგრამა ხორციელდება შემდეგ სფეროებში: ტელეკომუნიკაციის წესები, სანდოობა და უსაფრთხოება, ელექტრონული ვაჭრობა, საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიური ინოვაციები, ელექტრონული ჯანმრთელობა და ელექტრონული უნარები. აღნიშნული ინოვაციები მოიზიდავს ინვესტიციებს და სწრაფად განავითარებს ვაჭრობას და დასაქმებას. კომპანიები გაიზრდება უფრო სწრაფად და გამარტივდება „სტარტაპების“ შექმნა. ეს ხელს შეუშლის ინტელექტუალური ელიტის გადინებას. [2]

ციფრული გარდაქმნა მკვეთრად ცვლის სამ-

ყაროს და დიდ გავლენას ახდენს მასზე ეკონომიკის სტრუქტურის ფორმირება. უახლოეს მომავალში ჩვენ მოწმენი ვიქნებით რამდენიმე ათეული ან თუნდაც ასობით ახალი ინდუსტრიის გაჩენის, განსხვავებული მასშტაბის სიცოცხლის ციკლით და მართვის სისტემით. ეს ცვლილებები იმოქმედებს ეკონომიკის ისეთ მაჩვენებლებზე, როგორიცაა მშპ, ინვესტიციები, მოხმარება, დასაქმება, ინფლაცია. საზოგადოდ, „ციფრულიზაციის“ პროცესი, როგორც წესი, გაგებულია, როგორც სოციალურ-ეკონომიკური გარდაქმნა, რომელიც იწყებს ციფრული მასის დანერგვას და ათვისებას. მთელ ამ პროცესს განსაზღვრავს მიკროელექტრონიკის და ზოგადად ტექნიკური პროგრესი, რაც ციფრულიზაციის განვითარების ბუნებრივი ეტაპია.

ახალი ტექნოლოგიების წარმოშობას, ბიზნესის მოდელის სწრაფ ზრდას, დემოგრაფიულ ძვრებსა და ეკონომიკურ უახლეს ტენდენციებს მნიშვნელოვანი გლობალური ზემოქმედება აქვს. ასეთი ეფექტები აუცილებლად გამოიწვევს სტრესს, არსებული სამუშაო ადგილების შეცვლას და ზოგიერთ შემთხვევაში ქრება შრომის ბაზრები. როგორც უმრავლესობა ფიქრობს, სკოლის შემდგომ ასაკში ბავშვების ნახევარზე მეტი იმუშავებს იმ პროფესიებში, რომლებიც ჯერ არ არსებობს.

ციფრული განვითარება ცვლის ტრადიციულ წარმოდგენას ეკონომიკური ზრდის მოდელისა და დამატებითი ღირებულების შექმნის წყაროების შესახებ. ციფრული განვითარების წარმოშობა-განვითარებისათვის საჭიროა: მაღალ-კვალიფიციური განათლება, მაღალი სამომხმარებლო სტანდარტები, პროფესიონალი სპეციალისტები, სათანადო ტექნოლოგიური პოტენციალი და განვითარებული ინსტიტუტები. საყურადღებოა ისიც, რომ შემოქმედების ეკონომიკის განვითარების პირობები მსოფლიოს სხვადასხვა ქვეყანაში არის არაერთგვაროვანი.

ქვეყნებმა სწორად უნდა შექმნან წინასწარ განჭვრეტის გეგმა ციფრული მოთხოვნის პასუხად. მაგალითად, Burning Glass Technologies (<http://burning-glass.com/>) აწარმოებს სამუშაო ბაზარს. მასში შედის ანალიტიკის სფერო, ასობით მილიონი ვაკანსიის გამოქვეყნების და რეალურ ცხოვრებაში კარიერაში გადასვლის ანალიზით უზრუნველყოფს შრომის ბაზრის წესების გააზრებას. ასეთ რეალურ დროში სტრატეგიულ მიდგომას შეუძლია უზრუნველყოს გადამწყვეტი როლი იმის გარკვევის შესახებ, თუ რომელი სამუშაოა ყველაზე მოთხოვნილი, კონკრეტულად რა უნარ-ჩვევები სჭირდებათ დამსაქმებლებს და ა.შ. [3]

თანამედროვე ციფრული ანალიზის საშუალებით გასათვალისწინებელია ეკონომიკური და სოციალური ტენდენციები, რითაც შესაძლებელია მივიღოთ ბაზრის სიგნალები, მათ შორის პატენტის, სარისკო კაპიტალის დაფინანსებისა და ინოვაციური მონაცემების შესახებ. ხარისხობრივ მონაცემებზე დაყრდნობით მნიშვნელოვანია სწავროები (მაგ. <https://spaceknow.com/>). რაც საილუსტრაციოა და არ წარმოადგენს საბოლოო შეხედულებას მისაღები მეთოდოლოგიის შესახებ, რადგანაც თანამედროვე ციფრული ეპოქის პირობებში შესაბამისი მიდგომები ინდივიდუალურია და სწორედ რომ ეტაპობრივად და კომპლექსულად ყალიბდება სამუშაო პროცესში. [4] ასეთ მიდგომებს შეიძლება დასჭირდეს “თხევადი სამუშაო ძალა” (“liquid workforce”), რომელიც ძალზე ადაპტირებადია და ემორჩილება ბაზრის საჭიროებების შეცვლას. ქვეყნები ამ კონტექსტში უნდა გადავიდეს მრავალ ფრონტზე. ქვეყნებს უნდა ჰქონდეთ ბევრად უფრო დახვეწილი და გრანულალური გაგება ადგილობრივი, რეგიონული და გლობალური მოთხოვნის პროპორციულად. [5]

ამრიგად, ქვეყნები, რომლებიც ემზადებიან მომავლისთვის, უნდა გაატარონ სწრაფი და სწორი ციფრული სტრატეგიები. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ციფრული უნარების განვითარება შრომის ბაზრებზე მოთხოვნის სწრაფად

ცვლებადობის საპასუხოდ. ეს ყოველივე დაკავშირებულია თანამედროვე და კრეატიულ აზროვნებასთან. ხოლო რაც შეეხება „ინიციატივა EU4Digital“, ევროკავშირი ინვესტირებას განაგრძობს პარტნიორ ქვეყნებში ევროკავშირის კანონმდებლობის შესაბამისად. ასევე მხარს უჭერს უაღრესად ინოვაციური ციფრული სტარტაპების გაძლიერებას და კიბერუსაფრთხოების სფეროს რეგიონში“.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. მსს პოლიტიკის ინდექსი - აღმოსავლეთ პარტნიორობის ქვეყნები, 2020 ევროპის მცირე ბიზნესის აქტის განხორციელების შეფასება საქართველო: მცირე ბიზნესის აქტის ქვეყნის პროფილი. <https://www.oecd.org/global-relations/SMEPI-EaP-2020-Georgia.pdf> [უკანასკნელად გადამოწმდა 08.05.21]
2. <https://eufordigital.eu/geo/discover-eu/the-eu4digital-initiative/> [უკანასკნელად გადამოწმდა 09.05.21]
3. burning-glass.com [უკანასკნელად გადამოწმდა 09.05.21]
4. spaceknow.com [უკანასკნელად გადამოწმდა 07.05.21]
5. <https://www.linkedin.com/pulse/what-liquid-workforce-you-part-thomas-liberty> [უკანასკნელად გადამოწმდა 09.05.21]